

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó a lap tulajdonosa.

Szerkesztőség: Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
Hirdetési iroda: Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
Hirdetéseket a legmersekebb árak mellett vétetnek és
Egyes szám 4 kr.

A király a delegációkhoz.

Debreczen, május 12.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött mindkét országos bizottságot tegnap délből fogadta a király és a választ, melyet Ő Felsége a hozzá intézett beszédekre adott, bizonyos mértékben a felemelt szűk ségletek elengedhetlen voltának megmagyarázásául kell tekinteni ama preludiumok után, melyekkel a két delegáció elnökei és a hadügyminiszter előterjesztései a két állam áldozatkészsége iránt emelt fokozott igényeket bevezették. Ez volt a kevésbé kellemes megnyitás, míg a mai fogadást és Ő Felsége választ örömmel vehető megnyitásnak kell tartanunk. A biztosított béke nem ment fel bennünket a kötelezés alól, hogy annak még nagyobb biztosítására törekedjünk. Ha minden állammal legjobb barátságban és egyetértésben vagyunk is, azért épen e viszonyok fentartása és megerősítése végett más államokkal való arányban meg kell hoznunk a fokozott áldozatokat.

Szolgáljon a monarchia két államának vigaszára, hogy a felemelt kiadásoknak tetemes része a legénység elemezésének javítására szolgál, viszont azt is méltányolni kell, hogy a hadügyi kormány, tekintettel a pénzügyi helyzetre, magas, de még mindig elégtelen hitelt követelt.

A béke biztosítása az ország haladásának és fejlődésének elő- és alapfeltétele és a hadi budget nem jelentéktelen köve-

teléseiért ellenértékül legalább azt az elégtételt nyerjük, hogy a király ajakáról tudjuk meg, hogy az ez irányban és ezekre a célokra hozott áldozatok nem hiában valók és hogy népeink a békétől függő jólétéről való gondoskodás első és legelőkelőbb uralkodói gondja a királynak. A népeinek áldozatkészségére való hivatkozás még soha sem hangzott el hatás nélkül és ezuttal is visszhangra talál a népek szívében, amint ezt a királyi szavak és ígérek felhangzásakor, melyeket itt kivonatban közlünk, másképen várni nem is lehet.

Különös elégtételére szolgál a királynak hangsúlyozhatni, hogy viszonyaink az összes hatalmakhoz, különösen a velünk szomszédos államokhoz a lehető legjobbak.

A török-görög békekötés folytán létesült helyzet végleges szabályozása felé közeledik és azon reményre jogosít, hogy az összes európai nagyhatalmak további egyetértő összeműködése folytán a kelet politikai viszonyainak békés kifejlésére szolgáló szilárd alap fenn fog tartani.

Őszinte meglepéssel fejezi ki Ő Felsége elismerését a Kréta szigetére kirendelt csapatok példás maguktartásáért.

Mély sajnálattal emlékszik meg a felség a Spanyolország és az Amerikai-Egyesült államok közt kitört ellenségeskedésekről, melyeket sem a pápa Ő Szentségének az összes európai nagyhatalmak által támogatott barátságos közvetítése, sem a spanyol kormány messzemenő előzékeny-

sége meg nem gátolhatott. Midőn a szoros semlegesség fentartására el vagyunk határozva, adjunk kifejezést azon óhajásunknak, vajha mielőbb sikerülne a hadakozó feleknek, a felmerült ellentétek igazságos kiegyenlítése útján e szomorú harcnak véget vetni.

A hadügyi kormány, tekintettel a bizonytalan helyzetre, valamint az összes államok hadi erejének gyorsan haladó fejlődésére, a fegyvereknek és a hadi anyagnak a múlt évben jelzett és megkezdett nagyobb mérvű beszerzését ez évben folytatta.

Bosznia és Hercegovina általános fejlődése az eddigi rendes utakon halad és ezen országok kormányzatának költségei az idén is saját bevételeikben lelik teljes fedezetüket.

A királyi szavakban, melyekkel Ő Felsége az idej delegációkat megnyitotta, van egy feltűnő tétel, mely a fokozott hadi szükséglet indoklásául a bizonytalan helyzetre hivatkozik. Előbb hangsúlyozza ugyan Ő Felsége válasza az összes hatalmakhoz való jó viszonyt, de a király által mondva, a világ minden indokolásánál jóval nagyobb hatásuak e szavak. A delegáció teljes egyetértésben lesz a nemzettel ha késedelem nélkül sietni fog a helyzet biztosításához szükséges intézkedéseket a legkészségesebben támogatni.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

A zivatar-megfigyelő.

Szerénytelenség nélkül legyen mondva: mindig élt bennem a vágy; hogy hasznára lehessen a magyar tudománynak s így őszinte örömmel töltött el, mikor pár hét előtt fölhívást kaptam a budapesti m. kir. meteorológiai intézettől, hogy álljak be zivatar-megfigyelőnek.

A gyöngébbek kedvéért meg kell jegyezni, hogy a zivatar-megfigyelők olyan emberek, a kik a vidéken laknak és megfigyelik a zivatarokat, melyekről aztán portómentes levelező lapokon értesítéseket küldenek a meteorológiai intézetnek.

Siettem a megtisztelő felszólításra azt felelni, hogy a legnagyobb készséggel vállalkozom a zivatar-megfigyelői állásra, mert belátom, hogy a zivatarok megfigyelése mily óriási haszonnal jár a hazára és a tudományra. Hogy fizetés nem jár érte, az nem bántott. Teljesen kielégített a meteorológiai intézetnek az az ígérete, hogy munkálkodásom elismerésül meg fogom kapni az év végén könyvalakban összeállított zivatar-jelentést.

Pár nappal válaszom után beállit hozzám a levélhordó.

— Mit hozott?

— Csomagot a meteorológiai intézettől.

— Ahá!

Érthető érdeklődéssel bontottam fel a csomagot és találtam benne egy hosszú utasítást, hogy mik lesznek a teendőim, meg egy egész halom portómentes levelező lapot.

Bevallom, nem csekély önérzettel töltött el az a gondolat, hogy ime, levelezőtárgya vagyok egy kiváló tudományos intézetnek és megfogadtam magamban, hogy a legnagyobb tevékenységet fogom kifejteni.

Tevékenységemet pedig kezdtem azzal, hogy mindenekelőtt nyomattam névjegyeket, melyeken a nevem alatt ott volt az új titulusom:

m. kir. zivatar-megfigyelő.

Aztán odaültem az ablakomhoz és erősen figyeltem. Pompás verőfényes idő volt ugyan, az égen még csak egy felhőske se látszott, de hát elvégre is egy lelkiismeretes zivatar-megfigyelőnek mindig résen kell lennie.

Nyolcz napot töltöttem az ablakom mellett, de zivatar csak nem akart lenni.

Gondoltam magamban:

— A meteorológiai intézetnél még meg-

találnak haragudni rám és azt fogják gondolni, hogy lusta vagyok!

Ezt megakadályozandó, fogtam magamat, szépen kitöltöttem egy portómentes levelezőlapot és elküldöttem.

Másnap megint.

Harmadnap megint.

És azontul, az ünnep és vasárnapokat kivéve minden nap egyet.

— No — gondoltam magamban — most csak meg lesznek elégedve velem Budapesten? Nagyobb tevékenységet már igazán nem lehet kifejteni, mint hogy az ember még akkor is küld jelentéseket, a mikor zivatar nincs is.

Önérzetem nőttön-nőtt.

A mi kis városunkban nagy tekintélyre tettem szert zivatar-megfigyelői állásom révén.

Mindenki azt mondta rólam:

— Az az ember kiváló tudós!

Jó magam pedig nagyfokú belső megelégedettséggel gondoltam el, hogy előbb-utóbb megfognak választani akadémiusnak, nevem arany betűkkel lesz följegyezve a magyar tudományok történetébe és úgy lehet, hogy halálom után emléktáblával fogják megjelölni a házat, melyben laktam s a megfigyeltem a zivatarokat.

Országgyűlés.

Budapest, május 11.

Eljenzéssel kezdődött az ülés. Ez az éljenzés akkor hangzott fel, mikor az elnöki előterjesztések során jelentette Szilágyi Dezső, hogy Fenyvessi Ferencz ország képviselőt Veszprém vármegye főispánjává nevezte a király.

Egyébként ez a mai ülés csak olyan félülésnek van meghatározva. Déli tizenkét órakor derékban megszakítják, mert egy órakor a delegátusokat fogadja a király.

A szövetségi javaslat vitájának folytatását a nemzeti párti Makfalvy Géza kezdte. Üdvös czélzatait kénytelen volt elismerni maga is, de változtatásokat követel rajta, mert fél az „állami gyámkodástól”. A javaslatot általában elfogadja.

Sámuel Lázár a szegényügy rendezéséről igen megelégedő dolgokat mondott és mikor arra kérte a kormányt, hogy az általános szegényalap javára jutalékot kössön ki, meleg helyeslés hangzott fel. A javaslat elfogadásául fejezte a beszédét.

Egy nagyon hallgatag néppárti ifjú honatya, Zichy Aladár gróf, Zichy Nándor gróf fia volt a következő szónok.

Nem fogadja el a pártja nevében a javaslatot, amely „kiskoru gyámság” alá helyezi a szövetségeket — még általánosságban sem. A pártja nagyon melegen meggratulálta a szónokot, — mikor a tíz perces beszédet befejezte.

S o l y m o s s y Lajos báró volt az utolsó szónoka a rövid ülésnek. Meleg elismeréssel szól a javaslat előnyös intézkedéseiről amelyektől üdvös eredményeket remél. Ezért készséggel fogadja el a javaslatot.

Holnap folytatják a vitát. A belügyminiszter válaszan kívül, a mely tegnapi maradt holnapra, válaszolni fog a miniszterelnök is Lukács Gyula interpellációjára a spanyol amerikai háború ügyében.

A delegációk a királynál.

— Saját tudósítónktól. —

Sulyosabb viszonyok közt alig fogadta meg a felséges ur két állama parlamentjeinek küldöttét, mint ma, a külügyi zavarok és a belső politikai, államjogi és közgazdasági háboruszkodás közepette. A delegációk tagjai biztató remények nélkül látható komorsággal gyűltek össze déli tizenkettő órakor a főrendiház üléstermében, többnyire már diszkrétzetben. Derűtlenség ez összegyülekezésben csak az volt, hogy egyik-másik kalpagos prémes, ezüst sarkantyus törvényhozót megrémítették:

Ezek a gondolatok csak arra serkentettek, hogy minél nagyobb munkálkodást fejtsék ki a legutóbbi napokban már nem egy, hanem két portómentes levelezőlapot küldtem el Budapestre. Délelőtt egyet meg délután egyet.

Akkor azután a multkoriban belép hozzám egy ur, épen mikor megint az ablaknál ülök és megfigyelem a zivatarokat.

— A meteorológiai intézet küldöttje vagyok! — mondta ő.

— Végtelen örvendek! Hozta isten, kedves kolléga!

— Engedje kijelentem, hogy nagyon, de nagyon meg vagyunk elégedve az ön működésével.

Valóban lelkiismeretesebb zivatar-megfigyelőt képzelni se lehet. Bár mindenütt ilyen lelkes és megbízható levelezőnk volna! Milykoloszáls módon haladna akkor előre a magyar zivatar-tan.

A kiküldött melegen meg szoritotta a kezemet, én pedig szinte olvadoztam a boldogságtól, hogy ime, olyan nagy elismerésben van részem.

— Te, te nem jöhetsz a királyhoz. Téged nem fogadhat az udvar?

— Miért?

— Mert ez a meggyeszin mente van rajtad.

— Mi baja volna a hopmesternek az én mentémmel?

— Udvari gyász van. Gyászos diszben lehet csak megjelenni az udvarnál.

Némelyik törvényhozó meg is riadt és alig lehetett visszatartani, hogy a ragyogó diszt föl ne váltsa polgári frakkal és fekete nyakkendővel. A muzeumkertben nagyobb néptömeg verődött össze a csillogó urak látására s talán azért is, mert várták észak lovagjának, Nanzennek látogatását a muzeumban.

Az ülésteremben összegyűlt főrendi és képviselőházi delegátusokat Széll Kálmán rövidke beszéddel üdvözölte és fölolvasta a királyhoz intéző beszédét. Halk helyesléssel fogadták. Déli 12 óratájt azután a delegátusok kocsiára ültek és Budára hajtottak. Az osztrák delegációt már ekkor fogadta a király.

A magyar delegáció délutáni egy órakor járult a király elé, a kihez Széll Kálmán intézett beszédet.

A király erre a beszédre a következőképen válaszolt:

Hü ragaszkodásuk nyilvánítását élnék megelégedéssel fogadom és hő köszönetem kifejezésével viszonozom.

Különös elégtételre szolgál ez alkalommal utolag hangsúlyozhatni, hogy viszonyaink az összes hatalmakhoz, különösen a velünk szomszédos államokhoz, a lehető legjobbak.

A görög török békekötés folytán létesült helyzet végleges szabályozása felé közeledik és azon reményre jogosít, hogy az összes európai nagyhatalmak további egyetértő összműködése folytán nekünk a kelet politikai viszonyainak békés kifejlésére szolgáló szilárd alap fenn fog tartatni

Azon okok, melyek arra indítottak bennünket, hogy a mult évben fölmerült veszélyek elszigetelése és körülhatárolása czéljából a több hatalmakkal való egyetértésünket anyagi közreműködéssel is tanúsítsuk, immár elesven elhatároztuk, hogy hadesapatainkat és hajóinkat Kréta szigetéről visszavonjuk és ezen megnyitva maradt konkrét kérdés megoldásánál ezentul csak a diplomáciai tárgyalások terére szoritkozunk.

Összinte megelégedésemre szolgál száraz földi és tengeri haderőm ez alkalommal kirendelt csapatainak példás magatartásáért és föladataik köteleseghű teljesítéseért elismerésemet kifejezhetni.

Mély sajnálattal kell megemlékeznem a Spanyolország és Amerika — Egyesült-Államok közt kitört ellenségeskedésről.

— Az ön dicsérete igazán boldoggá tesz! — mondtam. — De lássa nekem nagy gyönyörűség a zivatar-megfigyelés. Valóságos szenvedélyvel csinálom a dolgot... Meg is fogadom, hogy ha fiam születik, hát Zivatar névre kereszteltetem!

— Az nagyon jól fog hangzani! — jegyezte meg a meteorológiai kiküldött. De most engedjen meg nekem egy kérdést!

— Akár tizet is! — feleltem lekötözö szerzetreméltósággal.

— Hogy meteorológus nyelven beszéljek, mi az istenyi lehet az oka annak, hogy itt az önök vidékén most már hetek óta nap-nap után zivatar van, sőt legutóbb már minden nap kettő is?...

— Igazán csodálatos természeti tünemény. Nagyon rendkívüli dolog s én azért jöttem el, hogy kikutassam a fenomén okát. Nem tudna ön valami magyarázatot adni? Együtt írhatnánk meg egy könyvet e páratlan jelenségről, mely a tudós körökben már is nagy izgalomba ejtette.

— Ugy?

— Igen bizony!

sokról a melyeket sem a pápa ő szentségének az összes európai nagyhatalmak által támogatott barátságos közvetítése, sem a spanyol kormány messzemenő előzékenysége meg nem gátolhatott.

Midőn a szoros sem legesség fenntartására el vagyunk határozva, adjunk kifejezést azon óhajításunknak, vajha mielőbb sikerülne a hadakozó feleknek a felmerült ellentétek igazságos kiegyenlítése útján eszomorító harcznak véget vetni.

Hadügyi kormányom, tekintettel a bizonytalan helyzetre, valamint az összes államok haderejének gyorsan haladó fejlődésére, a fegyvereknek és a hadi anyagoknak a mult évben jelzett és megkezdett nagyobbmértű beszerzését ez évben folytatta.

Meg vagyok győződve, hogy ezen előrelátásból tett intézkedések megítélésében önöket szokott belátásuk és hazafiassáldozatuk és szeszűk fogja vezérelni.

Bosznia és Hercegovina általános fejlődése az eddigi rendes utakon halad és ezen országok kormányzata a költségei ez idén is saját bevételeikben lelik teljes fedezetüket

Melegen óhajtván, hogy működésüket áldásos siker koronázza, szívélyesen üdvözölöm önöket.

Az osztrák delegációnak ugyanezt a feleletet adta a király az elnök üdvözlő beszédére.

A szertartáson a közös és a magyar minisztereken kívül Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, Bánffy György gróf főkamara helyettes, Párr gróf lovasági tábornok főhadsegéd, Pálffy Andor gróf magyar testőrkapitány és Deitrichstein szárnysegéd is közreműködtek.

A cercle.

A trónbeszéd elhangzása után a király lejött a trón lépcsőin s a delegátusokkal cerclet tartott.

Elsőnek Széll Kálmánt szólította meg a király. Örömet fejezte ki, hogy ő a delegáció elnöke. Aztán így szólt:

— Reményem, hogy a delegáció a közös költségek tárgyalása körül az eddig tapasztalt előzékenységet fogja tanúsítani.

Aztán Tisza Kálmánhoz fordult a király, a kit kézszerítással üntetett ki. Vele hosszasan beszélgetett. A többi közt megkérdezte tőle, hogy a nyarat Budapestén fogja-e töltetni.

— Ugy vagyok én, Felséges uram, — felelte az ősz Tisza — mint a trombitás vén szürkeje: a sorrendbe állok!

A király mosolyogva jegyezte meg:

Finoman mosolyogtam és azt feleltem:

— Nos hát tudja meg tisztelt uram hogy... hogy...

— Hogy?

— Hogy itt tulajdonképen nem volt az utóbbi időben egyetlenegy zivatar se!

— Mit? Egy se?

— Ugy se?

— Hát akkor minek küldögette azokat a portómentes levelezőlapokat, a ki hullócsillaga van az urnak?

— Miért? Hát mert azt hittem, hogy minél többet küldök, annál jobban örülnek önök. Hisz elvégre is, önöknek mindogy lehet, volt-e itt csakugyan zivatar, vagy se...

A kiküldött egy lesújtó pillantást vetett rám, aztán dühösen távozott.

Én pedig két nappal később levelet kaptam Budapestről, hogy zivatar-megfigyelő állásomból el vagyok csapva.

Hát érdemes lelkiismeretesnek és szorgalmasnak lenni?

Gulliver.

— Még letaira!

Tiszának Tiszának mentette ki, távol a megj.

Falka benlétéről be

Hegye sokról s a de

működéséről

Andr ügyekről bes

Gyur dezte:

— Megvát regnikolá

Klob termésvizony

Bánfi a Felségnek

delegátust.

— Honn király.

— Csar

A király galmak mibe

Dániáról beszélget

Kegl

örömmel ad

Vigszínház

Dicsérettel e

annak ügyei

Mikl

vényjavaslat

ki, hogy az

Puls

szélt a Felsé

ság működés

tes elnöke.

A bizottság eln

nak betegsége

tegség mibe

Andr

ügyekről s p

A királ

dult s a had

Gaj

hogy a had

élnék vitak

vetkezőket

— A n

kell, hogy n

ról, hogy n

az iránt, ha

tesszük azt

Hark

örömmel ad

házi tagot a

Mün

vetésről bes

masul, hogy

nich az elő

— A

van letéve

Nik

György pat

váltott nehá

Megsz

Apponyi

Szvetozárt,

Sándort, Z

mán gróf k

la vicin

Cercle

elnökök be

a király s

zése közbe

A ma

Megir

kusoknak

küzdő vég

állott be. M

egy et

katolik

állott.

— Még sokáig számítok az ön szolgálataira!

Tiszta Kálmán még néhány szóval fiának Tiszta István grófnak távollmaradását mentette ki, kit muló természetű baj tartóval a megjelenéstől.

Falk Miksától a kvótatárgyalások mibenlétéről beszélgetett a Felség.

Hegedűs Sándorral a kvótatárgyalásokról a delegáció hadügyi bizottságának működéséről beszélgetett a Felség.

Andrássy Tivadar gróffal családi ügyekről beszélt a Felség.

Gyurkovits képviselőtől megkérdezte:

— Megkezdte-e már munkálatait a horvát regnikoláris deputáció?

Klobusiczky Jánostól a felvidéki terméviszonyokról tudakozódott a Felség.

Bánffy miniszterelnök most bemutatta a Felségnek Kristóffy Józsefet, mint új delegátust.

— Honnan való képviselő? kérdezte a király.

— Csanádmegeből, Felség.

A király erre az alföldi szociális mozgalmak mibenlétéről kérdezősködött.

Dániel Gáborral az erdélyi viszonyokról beszélgetett.

Keglevich István gróffal szemben örömeinek adott kifejezést, hogy a főváros a Vigszínház környékén oly szépen fejlődik. Dicsérettel emlékezett meg a Vigszínházról, s annak ügyeiről tudakozódott.

Miklós Ödönnel a szövetségi törvényjavaslatról beszélgetett s reményét fejezte ki, hogy az rövidesen elintéződik.

Pulszky Agosttal hosszasan beszélgetett a Felség, leginkább a hadügyi albizottság működéséről, melynek Pulszky a helyettes elnöke. A király értesülve a hadügyi albizottság elnökének Szapáry Gyula grófnak betegségéről, élénken tudakozódott a betegség mibenlétéről.

Andrássy Géza gróffal tengerészeti ügyekről s polai tartózkodásáról beszélgetett. A király most Gajári Ödönhöz fordult s a hadügyi költségvetést hozta szóba.

Gajári Ödön ama megjegyzésére, hogy a hadügyi tulkiadások a delegációban élénk vitaközlés tárgyát fogják képezni, a következőket mondotta a felség:

— A most folyó háboru tapasztalatai, kell, hogy meggyőzzenek mindannyiunkat arról, hogy nem lehet elvállalni a felelősséget az iránt, ha hadi készenlét dolgában meg nem tesszük azt: a mit a szükség élénk szab.

Harkányi Frigyes báróval szemben örömeinek adott kifejezést, hogy mint főrendiházi tagot a delegátusok között látja.

Münich Aurállal a hadügyi költségvetésről beszélt a király. Örömmel vette tudomásul, hogy a hadügyi albizottságnak München az előadója.

— A hadügyi költségvetés jó kezekben van letéve — tette utána jóakarattal a király.

Nikolics Fedor b. és Branckovics György patriarkával szerb egyházi ügyekről váltott néhány szót.

Megszólítással tüntette ki még a király Apponyi Albert gróft, Kussevics Szvetozárt, Lang Lajost, gróf Teleky Sándort, Zichy János gróft, Nákö Kálmán gróf korelnököt, Tolnay Lajost Palavicini Ede gróft stb.

Cerele után még Bánffy b. miniszterelnökkel beszélgetett élénken néhány percig a király s aztán a delegátusok élénk éljenzése közben belső termeibe vonult vissza.

A magyar liturgikus nyelv.

Debreczen május 12.

Megirtuk, hogy a magyar görög katolikusoknak a magyar nyelv és püspökségért küzdő végrehajtó bizottságában elvi szakadás állott be. Ma érkezett tudósításunk szerint az egyetértés a magyar görög katolikusok között ismét helyre állott.

A hajdudorogi bizottság ugyanis, mely a budapestinek csak a magyar nyelvre s naptáregyesítésre irányult törekvésében elejtettnek látta a püspökség kérdését, újra tárgyalás alá vette a Szabó Jenő, Pászthelyi Jenő s Novák Sándor által Budapestről hozott indítványt s beható higgadt vita után tisztázta a kérdést. Megadta a budapesti bizottságnak a felhatalmazást az önálló működésre, sőt intéző egyéneit is megerősítette. Ez érdekes vitánál különösen Fejér György Révész s Mihály h.-dorogi bizottsági tagok voltak a budapestiek mellett s meggyőző érveikkel szemben a többség kezelte a fegyvert.

A hozott határozott fentartja ugyan a meghatalmazás visszavonásának jogát, de ez, azt hisszük, nem lesz végrehajtva, mert nem lesz rá szükség.

Ha a magyar nyelvet oltári nyelvvé tesszik, bizunk az intéző körökben, hogy a püspökség felállításának idejét elérkezettnek fogja látni.

A paktumot képező határozat így hangzik.

A hajdudorogi végrehajtó bizottság hazafias és hitsorsosi örömmel üdvözli a budapesti orsz. bizottság megalakulását és a magyar nyelvnek oltári nyelvre emelésére és a naptáregyesítésre irányult törekvését teljes lélekkel támogatja a tetszés szerinti bármikori visszavonásig a bizottságot bizza meg a magyar nyelv oltára emelésére s a naptáregyesítésre irányult lépések megtételénél, oly világos kikötéssel azonban, hogy magy. g. kat. püspökség kérdését, melyet a nagygyűlés szintén felvett programjába, a maga részéről nem csak el nem ejti, hanem azt ezentul is programmja kiemelési részének tartja. Elvárja az orsz. bizottságtól, hogy a liturgikus nyelv kérdésében folytatandó tárgyalásánál minden olyan lépést, vagy nyilatkozatot óvatosan kerülni fog, mely esetleg a H.-Dorogon létesítendő magyar püspökség létrejöttét meggátolná, vagy megehezítené.

E határozattal a budapesti bizottság a hajdudorogival együvé olvadván, elnökével Szabó Jenő főrendiházi tagot és dr. Pászthelyi Jenőt, jegyzőjeül pedig Novák Sándort választották meg. E megújított országos bizottságba továbbá a hajdudorogi anyabizottság tizenkét tagot delegál.

Kóburg Lujza Döblingben.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 11.

A Lujza hercegasszony regényében beállott nagy fordulatról, tudósítónk a következőket írja:

Kóburg Lujza hercegasszonyt a kit lépésről-lépésre, nyomról nyomra követett férje és a kíváncsi közvélemény, Bécsbe hozták fel tegnapelőtt a labori kastélyból és röviddel azután Oberstiner tanárok döblingi ideggyógyintézetébe szállították.

Kóburg Fülöp herceg környezetéből szivárgott ki az a hír is, hogy a herceg nejei tékozlás miatt akarja gondnokság alá helyezni sőt nagyhirű orvosok véleménye alapján elmezavartnak minősített. — A hercegasszonyt férjének terve valósággal megrémítette. Attól félt, hogy sikerül a hercegnek tervének megvalósítását kierőszakolni s őt, mint már említettük, kolostorba záratni, e miatt utazott el Münchenből s két napi városos bujdoklás után, — hogy hercegi férje kémeit tévutra vezesse, — érkezett kíséretével Varasdra és onnan a brezniczai kastélyba.

A hercegasszony pár napig Zagrásban volt, egy harmadrendű fogadóban, a Pruckner féle vendéglőben.

Naponkint kirándulást tett a közeli környéken és tegnap reggeli négy órakor is ilyen kirándulásról tért vissza Mattasicsal együtt a fogadóba.

A rendőrség, a mely már régebben megkapta a részletes utasításokat, elérkezettnek látta az időt a fellépésre, és ezért Zorác közsegétanácsos, a zágrábi rendőrfőnök, még délelőtt megjelent néhány tisztviselővel a fogadóban. Elállták az ajtókat, a melyek a hercegasszony és kísérelője lakosztályába nyílnak. A rendőrfőnök aztán bement a hercegnőhöz s hosszabban beszélgetve vele, együtt jöttek ki.

A hercegasszony a szálló kocsiába ült a rendőrfőnökkel s a vasutra hajtatott. — A kapitánynyal tudatták, — hogy egyelőre ne hagyja el a fogadót, a minek engedelmeskedett is.

Az egész intézkedés titokban történt; s a rendőrség a legnagyobb diszkrécióval hajtotta végre feladatát. A különvonat rendeltetését is titokban tartották.

Kevéssel ezután két katonatiszt jelent meg a fogadóban, a kik Mattasics-Keglevichet letartoztatták. A kapitány eleinte szabadkozott, de aztán ő is beletörődött sorsába.

Lujza hercegnő tehát most már a döblingi ideggyógyintézetben van. — Itt férje egyenes kívánságára és atyjának, a belga királynak hozzájárulásával helyezték el.

Az az intézet, a melybe Lujza hercegnőt internálták, Döblingben, a Billroth-utca 69. szám alatt van; az épület gyönyörű nagy park közepén áll, valóságos uri kastély, mely egyik oldalán egyemeletes, a másikon kéteemeles.

Lujza hercegnő elsőemeleti lakásának ablakai a bécsi erdő felé néznek a pompás kilátást nyujtanak. A hercegnő az első éjjelt nyugodtan töltötte; ma egész nap a ládái kicsomagolásával volt elfoglalva.

Még ennek a hétnek végén az udvari főmarsalhivatalnak bizottsága elmegy a döblingi intézetbe, hogy megfigyelve Lujza hercegnőnek állapotát. A hercegnő állítólag nagy mértékben idegbajos.

A hercegnőnek megengedik, hogy a parkban sétáljon, de azon túl nem mehet. A park rácsos kapuja mindig be van zárva és a szágáknak az az utasításuk van, hogy különös engedelem nélkül senkit se bocsássanak ki. Az intézet igazgatósága gondoskodott arról, hogy a hercegnő az intézetben levő betegekkel ne érintkezzen. A hercegnőt három szolga őrzi.

A Kóburgok családi tanácsa egyuttal azt is elhatározta, hogy Lujza hercegnőt, a kinél az utóbbi időben a tékozlásnak igen aggasztó jelenségei mutatkoztak, gondnokság alá helyeztetni és a hivatalos lapnak holt napi száma már közölni fogja a gondnokság elrendelését. Gondnoknak Feuchtmantel drt, a bécsi ügyvédi kamarának elnökét nevezték ki.

A bécsi bíróságok már hozzáláttak az állítólag elmebeteg hercegnő pénzügyeinek rendezéséhez. — Most természetesen minden dolgot a hercegnő adósságaira fognak.

Lujza hercegnő állítólag csak Bécsben 2.200.000 frt adósságot csinált: ebből 600.000 frt váltóadósság. A Kóburg hercegi család Neuda Miksa ügyvédet bízta meg azzal, hogy a hercegnő hitelezőivel rendet csináljon: de ezek némelyike oly túlzott követelésekkel állott elő, hogy a velük való egyezkedés szinte lehetetlennek látszik.

A Kóburg-család több híres orvos által bizonyítványt állított ki Lujza hercegnő elmebeli állapotáról, az összes orvosok konstalták, hogy a hercegnő nimfomániában és tékozlási kórságban szenved.

A család gondoskodott arról, hogy mi alatt a hercegnő az elmegyógyító intézetben lesz, megtartsák a leányának, Dóra hercegnőnek Günter slezvigholsteini herceggel való esküvőjét.

Az internálás idejében az is meg fog történni, hogy Alfréd kóburgi herceg, mint a

Kóburg-családnak feje, ki fogja mondani a hercegi pár házasságának felbontását. Hír szerint a hercegnő elhatározta, hogy a családi pórtvar elintézése után és az ideggyógyító intézetből való kiszabadulása után nőül fog menni *Mattasics-Keglevies Géza* főhadnagyhoz.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, 1898 május 11. és 12.

— Első nap. —

A bácsaranyosi leányegyház anyasítása iránt el felterjesztéssel. — Több hozzászólás után a határozati javaslat elfogadásával a felterjesztés kedvezően elintézve lón, és a b. aranyosi egyház anyasítottik. — Kapcsolatban ezzel szóba került még több leányegyház anyasításáról szóló felterjesztése a gelse, apáti, mihályi egyházaknak, mit tekintettel a felsorolt egyházaknak azon a vidéken terjesztett, misziójára, tekintettel továbbá az egyházak jelenlegi viszonyaira, valamint arra, hogy ez egyházak között is anyaegyházak voltak, a gyűlés felhatalmazza az egyházakat a lelkészválasztásra s ezzel kapcsolatban járó jogok gyakorlására.

Ezután a tanügyi biz. jelentései következtek. Előadó jelentése szerint a *Jóó István* halálával megüresedett középisk. felügyelői állás eddig helyettesítéssel pótoltatott. Tudomásul vétetett.

Egyik legjelentékenyebb pont a tanfolyam hallgatása nélkül végzett jogi vizsgák időközéinek megállapítása volt. A végleges intézkedésig hatályba lépő miniszteri rendelethez hozzájárul a gyűlés és elfogadja a miniszteri rendelet azon rendelkezését, mely szerint a tanfolyam hallgatása nélkül végzett vizsgákra, a kitüntetéses vizsga után 6-hó, az egyhangú eredmény után 9 hó és a szótöbbséggel utolsó vizsgától számított 1 év után lehet előállani.

Több tanügyi jelentés és felterjesztés gyors letárgyalása után a gyűlést 1 órákor elnök bezárta. D. u. az egyházkerületi értekezlet választmánya ülésezett.

Az egyházkerület közgyűlése folytatására ma d. s. 9 órákor tüzte ki elnök.

— Második nap. —

A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlésének második napja tárgyaival és a vitáival sokkal élénkebb volt a tegnapi gyűlésnél.

A mai vonattal *Tisza Kálmán* is lejött a közgyűlésre, hogy részt vegyen a debreczeni főiskola igazgató tanács szervezeti szabályzata tárgyalásánál.

Pontban 9 órákor nyitotta meg gróf *Degenfeld József* a gyűlést, melynek elsőpontja a tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvasása volt, az némi módosítással el is fogadtatott illetve hitelesített.

A mai gyűlés a pályázatok felett döntött. Elsőnek a debreczeni főiskola németnyelvi tanszékére beérkezett pályázatok olvasattak fel. Jelentkezett 4 pályázó, *Kecskeméti M. Lajos* lelkész. Pályáztak még *Dr. Ágh Norbert Lajos*, *Gyöngyös László* és *Tóth Benő*, ki elsőnek van proponálva.

Ágh Norbert L. a pályázattól visszalépven a pályázók közül, a tanár választó küldöttség megválasztása után, a küldöttség *Kecskeméti M. Lajost* 15 szavazattal 1 ellenében a debreczeni főgimn. németnyelvi tanszékére megválasztotta.

Jóó István középisk. felügyelő halála folytán a megüresedett állásra a tanügyi bizottság *Dóczy Imrét* ajánlja. A gyűlés egyhangulag megválasztotta a tiszántuli ev. ref. középiskola felügyelővé *Dóczy Imrét*.

Igy a *Dóczy* megválasztásával üresedésbe jött debreczeni főgimn. igazgatói állásra a tanárkar ajánlatát elfogadva, egyhangulag *Sinka Sándor* választott meg a debre-

zeni főgimn. igazgatójává az 1898/99-ik isk. évtől az 1903/4 tanévig bezárólag.

Az így, a *Dóczy Imre* megválasztása folytán üresedésbe jött tanári állásra a pályázat meghirdetését elhatározza a gyűlés.

Dóczy Imre, az új középisk. felügyelő esküjét holnap reggel fogja letenni.

Most következett a debreczeni főiskolánál igazgató tanács szervezeti szabályzata általánosságában elfogadtatván, annak részleges tárgyalása végett a szervezeti szabályzat felolvasatik. Lapunk hasábjain ismertette volt a javaslat részlegesen, így most arra nem is térhetünk ki.

A szabályzat § ait egymásután olvasták föl s egészen a 6 ik §-ig vita nélkül mindegyiket elfogadták. A 6 §-nál *Horthy István* az igazgatói tanács tagjainak számát precíze meghatározni kéri a 6 §. *Horthy* felszólalása után módosították, *György Endre* az igazgatói tanácsban a debreczeni egyháznak nem adna egy szavazatot sem. *Puky Gyula* szerint a javaslat az igazgató tanácsba tanárokat is fel vesz. Már pedig az a tanács épen a tanári kar ellenőrzésére van hivatva, — így aztán ha a tanárok ilyenformán ellenőrzik magokat, igen illosorius állapotok fognak bekövetkezni.

Indítványozza, hogy a tanárok nem csupán az igazgató vétessenek be az igazgatói tanácsba és a debreczeni egyháznak, a *György Endre* indítványával szemben a szavazat megadását indítványozza. *Bacsoy Lajos* dr csatlakozik a *György Endre* indítványához és hosszas indoklás után indítványozza, hogy a debreczeni egyháznak ne adassék szavazat az igazgatóságba, mert már eddig olyan és annyi befolyása van az egyháznak, hogy egyedül majdnem egyenlő tényező, ugy a főiskolai, mint az egyházkerületi ügyekben.

Simonffy Imre a debreczeni egyház mellett foglal állást s a szövegről szóvegezést ajánlja az elfogadásra.

Tisza Kálmán, ha a szöveg szövegről elfogadtatik, nem kíván szólni. A javaslat felolvasatik, az a) és b) pontok elfogadtatván a debreczeniekre vonatkozó c) pont felett szavazást rendel el elnök minek eredménye hogy a c) pont elfogadásával a debreczeni egyháznak az igazgató tanácsban hely adatik a többi pontok is elfogadtatván, a javaslat részleges tárgyalását folytatják. Nagyobb vitát egy pont se provokált.

A gyűlést holnap folytatják.

A vendéglősök, kávéosok, pinczerek országos kongresszusa Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 12.

A tegnap délután.

Tegnapi lapunkból a lap zárta miatt a tegnap délután eseményei kimaradván, most számolunk be a tegnap délutáni kongresszus munkásságáról.

Lélekemelő mozzanata volt a kongresszusnak a nyugdíj alapra megindult adakozás csak úgy repültek a százasok.

Gundel Károly 200 frt, *Hauer Bertalan* 100, *Dozsó Döme* 100, *Juranovics Ferenc* 100, *Kammer Ernő* 100, *Bokros Károly* 100, *Nagy Gábor* 100, *Sverteczky J.* 100, *Mattoni czég* 200, *Első magyar serfözde* 1000, *Drechsler Jenő* 100, *Stadler Károly* 200, *Glück Frigyes* 200 frtal léptek be az alapítók sorába.

Lelkes éljenzéssel fogadtak minden egyes adományt.

A már megalakult vidéki nyugdíjintézetek alaptökeikkel szintén bejelentették belépésüket a megalakult nyugdíjintézetbe.

A belépők között a legnagyobb töké a budapesti kávélegények egylete adta be 5000 forintot.

Silbermann, a Nagyvárad pinczér egyesület képviselőjében a kongresszust jövőre *Nagy-Váradra* hívta meg, hol 25 éves

jubileum és a zászlószentelő ünnepélyével volna egybekötve a megtartandó kongresszus. A közgyűlés hosszas eszmecsere után elfogadta a nagy váradiak szives meghívását. A kongresszust *Dr. Benedek János*, tényektől és a kongresszus szép eredményétől fellelkesült hazafiás és lelkes szónoklata fejezte be. A beszédet percekig tartó taps és éljen vihar követte. A kongresszust banquet követte, melyről más helyen számolunk be.

A mai nap.

Ma a pinczerek országos kongresszusának folytatásául az ország minden részéből össze sereglett vendéglősök tartották kongresszusukat. Fél tízkor jöttek össze a Bika disztermében.

A kongresszus tisztikara választás után a következőleg alakult meg:

Elnök *Gundel János*. Társelnökök: *Virth Ferenc*, *Kaunser Ernő*, *Prindl Nándor*, *Mehring Rezső*, *Bokros Károly* (Budapest), *Jivanovics Ferenc* (Szeged), *Privary Pál* (Szeged), *Seres Márton* (Kassa), *Szarka Jenő* (Közlövár), *Hauer Bertalan* (Debreczen). Jegyzők: *Popper Miklós*, *Kiss Lajos*, *Sárvary Árpád* (Budapest), *Dr. Szilvássy László* (Arad), *Dr. Feris Endre* (Pécs), *Vetéssy Béla* (Debreczen).

A vendéglősök kongresszusát 10 órákor nyitotta meg *Gundel János*. Bejelentette a tagnap folyamán utolag érkezett adományokat a nyugdíj intézet javára.

Ezután felolvastattak az ország különböző részeiből érkezett üdvözlő táviratok.

Gundel elnök ezután *Privary Pál* (Szeged) társelnöknek adta át a szót, ki előadta a pénzügyminiszter leiratát és kapcsolatosan felolvasta véleményes jelentését.

A kongresszus tagjai sokan felszóllaltak a sérelmek miatt, és a bajok orvoslására elhatározta a kongresszus, hogy minden vizsgálást és konkrét esetet bejelent az állandó fentartó bizottsághoz.

Ezután *Privary* adta elő a távollevő *Glück Frigyesnek* a jelentését, ki az 1896. évi kongresszus alkalmával a tanoncok egészségügyének rendezés és tanonczképzés, ugy a tanoncziskolák szervezése tanulmányozására kéretett fel, az eddigi tapasztalatok alapján jelentését előterjesztette, a melyet kongresszus köszönettel tudomásul vett.

Ezután a gyűlést 10 perczre felfüggesztették.

NAPI HIREK.

Debreczen, május 12.

Időjósítás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjára várható:

— május 12. —

— Helyenkét csapadék. — Hőemelkedés. —

Fotografiák az egyházkerületi közgyűlésből.

Az öreg generalis és az ősz püspök.

Két öreg, tiszteletre méltó ősz uri ember megy fel a tiszántuli ev. ref. egyházkerületi közgyűlésre.

Az egyik magas, ősz szakállu ur, kék szemüveget hord, mellette egy főpap, a tiszántuliak legfőbb lelkipásztora.

A kollegium lépcsőzetén haladnak fel, eldiskurálva, közbe-közbe megpihennek a lépcsőkön . . .

— Hejsok a lépcső, mi meg öregek vagyunk má.

— Bizony nem igen birjuk kegyelmes uram a járást.

A két öreg ur összenéz, s mosolyogva megy fel a közgyűlésre. . .

Tisza Kálmán szól és szavaz.

Ugy leste a gyűlés, hogy fog-e szólni és mihez szól hozzá az öreg generalis.

Hiába vártak egy jódarabig, az öreg ur csak nem akart szólni.

Egyszer csak harsányan kiáltja a jegyző — **T i s z a Kálmán.**

A generalis feláll és kijelenti, hogy nem kíván beszélni...!

Ezt aztán úgy pótolta ki, hogy a szavazásnál a közkatona sorában elsőnek állt fel és csudálatosképen, mindig azok győztek, akik mellett az öreg felállott.

Egy függetlenségi pap (szintén biharországi) erre a következőképp elmélkedett.

— Vajjon Tisza Kálmán áll fel ott, ahol reméli, hogy győzzenek, — vagy a győzők szavaznak oda, ahol Tisza szavaz? mert hát mégis furcsa, hogy mindig az a párt győz, ahol a generalis van!

Thaly és Tisza.

A két T betűs áll fel egyszerre a vitánál, néznek egymásra merően.

T h a l y beszélni kezd, **T i s z a Kálmán** állva figyel, úgy látezik szólni akar.

Egyszer csak az öreg **T i s z a** int a kezével, mire **T h a l y** félbe hagyja a beszédét...?

Aztán leült mind a két **K á l m á n**, — Vajjon mi nem tetszett nekik?

Hejh... hejh...

Beszélnék a vargaszin lebontásáról künn a dohányzó szobában.

— Mikor még ott volt a debreczeni Neugebaude... mondja az öreg generalis.

Jön oda a csoporthoz egy ősz biharországi függetlenségi esperes, megszólítja a generalist.

— Hát még nem jöttél kegyelmes uram át hozzánk a függetlenségihez?

— Nem, nem.

— Pedig ugyancsak megöregedtél kegyelmes uram, meggondolhattad volna már a dolgot...

— Hejh... hejh...!

Tukó.

— **Tisza Kálmán Debreczenben.** **T i s z a Kálmán** a hajnali vonattal ma városunkba érkezett, hogy az egyházkerületi közgyűlés tanácskozásában részt vegyen. Itt létele idejének tartamára a „Biká”-ba szált. A generalis tegnap azért nem vett részt az egyházkerületi közgyűlésen, mert a delegatusokkal együtt tisztelgett Ő Felsőge legmagasabb színe előtt, a ki kézzelintéssel és meg szólítással tüntette ki **T i s z a Kálmán** t, mire ő kedélyesen válaszolt, a mint ez lapunk más helyén is olvasható.

— **Ebéd a püspöknél.** A tegnap tartott egyházkerületi gyűlés alkalmából fényes ebéd volt **K i s s Áron** püspöknél, melyen az egyházkerületi gyűlés tagjain kívül városunk előkelőségei közül is többen vettek részt.

— **A szerelmes május.** Szent Cupidó csapongása ebben a hónapban a legféktelenebb. A májusi virágillatos esték a lealkalmasabbak is a gyöngéd szerelmi viszonyok szövése. Mint a fehér gyöngyvirág kelyheit, úgy a leányziv is ilyenkor nyitogatja üdvöt, boldogságot, gyönyört remélve érzelmeit. Ezek azonban mind olyan szabad szerelmi megnyilatkozások, melyeneket Cupidó kedvvel, kinek mind a polgári, mind az egyházi frigykötés egész mellékes, mert csupán az ölelés, csók neki a

kívánt áldozat. Hanem ez a mostani május olyan május, hogy a komolyan begombolkozott **H y m e n n e k** is megvan a szüretje. Mert, mint az anyakönyvvezetőtől értesülünk, házassáokötésre még a farsang aiat is alig jelentkezett több pár, mint most a májusi napok alatt, mikor virág nyílik és szerelmes verseket írogatnak a poéták.

— **Pongrácz, Szervác, Bonifác és az orpheum.** Nagy tanácsülés, titkos tanácskozás volt tegnap este a szentek között, t. i. a három fent említett szent között. Arról folyt a vita, hogy mint szedjék be uralkodásuk e három napján a quótát a vetésektől és a gyümölcsfaktól. Békülési kedv uralkodott a három szentben s úgy látszik számba véve a földi viszonyokat, az idén a gyarló emberiséggel lanyhábban bántanak el. A tanácskozásról **Falb** vezette a jegyzőkönyvet, de az eredményről még ő sem adott hírt így mi legfeljebb sejteni vagyunk képesek, hogy **P o n g r á c z**, **S z e r v á c z**, **B o n i f á c z** háromnapos földi uralma nem hagy nagyobb nyomokat maga után, itélve **Pongrácz** mai viselkedéséből, mert hát mind eddig egy kis szelen kívül **Pongrácz** szépen viselkedett, reméljük, példáját követi **Szervác** és **Bonifác** is. A hármass uralkodás előestéjén hangzott fel Debreczenben a tingli-tangli első üteme is a Vilmos féle kerthelyiségben, hol tanyát ütven az első lenge öltözötű muzsa — egy orpheum alakjában, a legalkalmasabb időben, a három szent uralkodása előestéjén kezdtek hirdetni, hogy itt az orpheum, itt a nyár. A beavatott szájak azt susogják szerie — maga **Falb** is, — hogy **Pongrácz**, **Szervác**, **Bonifác** az orpheum tegnapi első előadásán mulattak s valószínűleg talán azért felejtkeztek el mi rólunk s azért nem köszönthettek be sem dérrrel sem fagygyal...

— **A pincsi.** A pincsi, a legtanulékonyabb és a legravasabb hazai állat. Legjobban érti a módját, hogy miként kell aportirozni és hogy miként lehet magát legjobban behízelegni a gazdák vagy a gazdasszonyok kegyeibe. A pincsi némely családban szinte családtaggá lett; úgy hogy a pincsit érdeklő minden dollog családi esemény és családi tanácskozás tárgyát képezi az a kabinetkérdés, a mely a pincsi és ezieza között időnkint fölmerül. A pincsinnek ezt a nagy pozícióját bizonyítja az a kérvény, a melyet a napokban intézett el a kapitányi hivatal. Egy debreczeni polgár panaszkodott el benne, hogy kutyáját, mely se bitang nem volt se harapós (de hogy is lehetett róla föltételezni!) — a peczérnek nevezett ragadozó állat elfogta, mert a kutya szórakoztatásból otthon felejtette a szájkosarat. A polgár kérte a kutya szabadon bocsáttatását és kérvényét evvel az érvel zárta.

Es végül kérem elfogott kutyám szabadon bocsáttatását annyival inkább, mert nóm, a kutyánk elveszte fölötti bánatában ágyban fekvő beteg lett, — egyedül annak visszanyerése által lenne megvigasztalható.

A kapitányi hivatal, meg a tanács is, daczára ennek a nyomós indoknak, elutasította a kérvényt s ezzel kimondta a halálos ítéletet a szegény kutyusra. De mi lesz majd a gazdával, ő tekintetes tanács!

— **Verseny imádkozás.** A debreczeni hittanszki önképzőkör szokásos **v e r s e n y i m á d k o z á s a** folyó hó 11 este ment végbe szokatlanul nagy érdeklődés mellett: 11 imádkozó versenyzett, kik közül a társaság **V i r á g o s Sándor** 3 th, és **B i r t h a József** 3 th, tagokat tüntette ki s ítélte oda nekik a k i t ü z ö t t d i j a t, — mint a kik legmeghatóbban könyörögtek. A hittanszki önképzőkör **h a s z n o s m u n k á t v é g e z**, — m i k o r i l y e n

gyakorlatokkal képezi önmagát, mert ez által tájékozottságot, jártasságot és gyakorlatot szereznek a theologusok, mikre egy papnak felette nagy szüksége van.

— **Elhalasztott esküdtzéki tárgyalás.** A debreczei kir. törvényszék, mint sajtó bíróságnak folyó évi 6533. S. számú átirata szerint, a **Dobó Sándor** panasza folytán **Láda János** ellen folyamatba tett s folyó évi Május hó 14 ik napjának délelőtti 8 órájára kitűzött esküdtzéki — tárgyalás ethalasztatván, erről a II. ik évnegyedben szolgálatot teljesítő s be rendelt esküdtek azzal értesítettnek, hogy e jelzett napra kitűzött esküdtzéki tárgyalásra nem kell megjelenniök. Debreczen, 1898. évi május hó 11-én **S i m o n f f y Imre**, királyi tanácsos polgármester.

— **Bankett.** A kongressisták a tegnapi fáradságos munkát egy nagyon fényesen sikerült bankettel zárták be, a mely a **Bika** szaloda disztermében folyt le. A banketten a kongresszus összes tagjain kívül résztvettek, — **g r d e g e n f e l d József** főispán, **B o c z k ó Sámuel**, **d r. W o l a f k a Nándor**, **V e c s e y Imre**, **K i r á l y Gyula**, **O l á h Károly**, **V é g h Gyula** kapitány, **N é r e y Dezső** Nagy Gábor stb. A banketten képviselve volt, egész Debreczen ugyszintén a helybeli és a fővárosi sajtó is. A kedélyes bankett nem szükdött pohár felköszöntőkben sem: Az első pohárköszöntőt **B o c z k ó Sámuel** rendőrfőkapitány mondta a királyra. A felköszöntőt A jelenlevők állva hallgatták végig. — Toasz tiroztak még **K i r á l y Gyula**, **B o k r o s s Károly**, **W o l a f k a Nándor**, **G u n d e l József**, **V é c s e y Dezső** és **H a u e r Bertalan** mindannyian igen ügyes és szellemes pohárköszöntőket tartottak. A társaság igen vidám hangulatban késő éjjeli órákig maradt együtt a **M a g y a r i** testvérek kitűnő muzsikája mellett.

— **Egy legényt köröznek.** Talán az ország valamennyi nagyobb falujában ösmerték **Szervác Bélát**, a ki vásárról-vásárra járva a torkával kereste meg mindennapi szivarra valóját. Ő ugyanis állandóan a panorámások szolgálatában állott s rikitó piros fezen, suhogó ostorral föl-alá járva a sátor előtt, nagy hangon csődítette a t. ez. kiváncsi publikumot.

— Itt látható **Szebasztopol** ostroma, tesék besétálni **Spanga**, **Pitely**, **Beresz!** Amolyan kikiáltó volt **Szervác Béla** s bizony hát önézetes férfiú is volt azonkívül, elanynyira, hogy a tulajdon gazdáját a városos nép szemé láttára, nyílt piacon, szörnyen meggyomrozta, mert a rossz bevételek miatt neki tett szemrehányát. A jámbor panorámatulajdonos a szenvedett sérülések folytán igen súlyosan megbetegedett, az önézetes **Szervác Béla** megszökött, a makói királyi járásbíró pedig orságszerzte körözetti.

— **Nansen Budapesten.** **N a n s e n t.** a bátor észsarkari utazót és kíséretében levő bájos nejét nagy ünnepélyességgel fogadták Budapesten. A pályaudvaron **Havass Rezső**, a fogadó bizottság elnöke üdvözölte, mire **Nansen** következőleg válaszolt: -- Igen régi ó h a j o m t e l j e s ü l b u d a p e s t i u t a m m a l é s v a l ó b a n b o l d o g v a g y o k e z ó h a j o m m e g v a l ó s u l á s á é r t. Délután **Nansen** a vigadó nagytermében óriási érdeklődés mellett tartotta meg tudományos, de azért szellemes és vonzó modorban tartott felolvasását az észsarki sarkról. Este a **Park** klubban nagyszerű estélyt rendeztek az illusztris vendégpár tiszteletére. Báró **Aczél Béla** a társadalom aristokratáit hívta össze és így **Nansen** a klub pompás helyiségeiben méltóan igaz képet alkothattak maguknak a magyar társadalomról. — Egy érdekes epizód is történt: **Nansenné** drága értékekkel telt

táskáját fiakkerjében felejtette s már-már lemondott a további vizontlátásról, midőn a fiakkeres maga érintetlen állapotban hozta el a táskát. Nansennét ez a becsületes magyar vonás kellemesen érintette. Nansenek tegnap már elutaztak Fiuméba.

— **A gellérthegyi rablógyilkosság.** Fuchs Mátyás és Hegyi Károly bűnyűében tegnap ítélték a kir. kuria. Az eset, mely annak idején érthető szennéziót keltett eléggé ismeretes. A két elzúllott kereskedő segéd: Fuchs és Hegyi kicsalták a Gellérthegyre Appel Lajost, Appel ékszerész fiát. Becsalták ott egy kunyhóba s kövekkel agyonverték. Pénzét, ékszereit pedig elrabolták. — A budapesti kir. törvényszék gyilkosság és rablás büntette miatt Fuchs Mátyás életfogytiglani, Hegyi Károlyt tíz énkét esztendői fegyházra ítélte. A kir. tábla, Hegyi Károlyra helyben hagyta az első bíróság ítéletét, Fuchs Mátyást azonban köztársasági halálra ítélte. A kir. tábla ítéletét megváltoztatta, amennyiben Fuchs halálát életfogytiglani fegyházra változtatta át. Hegyi ítéletét, ki tízenkét évi fegyházra volt elítélve, helyben hagyta.

— **Uj postaeépület az állomáson.** A magy. kir. államvasutak igazgatósága a Debreczen állomáson felépítendő postaeépület létesítése céljából nyilvános ajánlatot hirdet, mire vonatkozó összes tudnivalók, Budapestén, a m. kir. államvasutak igazgatósága gazdasági ügyosztályában (Teréz körút, 56. sz. III. em. 14. a.) és Debreczenben az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megismerhetők. Az ajánlatok legkésőbb 1898. évi június hó 1-én déli 12 óráig nyújtandók be az igazgatóság építési főosztályánál (VI. ker. Teréz körút 56. sz. II. em. 10. ajtó). Érdekelteknek vázlatos utmutatással kamaránk is szolgálhat. Debreczen, 1898. május 10. a kereskedelmi és iparkamara.

— **A bajor passió játék.** Folyó hó 11-én este tartotta a városunkban időző bajor passió játék impressariója második előadását nagyon kevésszámú közönség előtt. Elégé jellemző a mai korrá hogy egy buzgó, vallásos társaságot — mely célul tűzte ki magának, hogy a bajor mély vallásosság egyik megnyilvánulását, a passió-játékot a művelt külfölddel megismertesse s így önkéntelenül is a valóságosság erősbitésére szórakozás alakjában alkalmat szolgáltatson — nem pártol. Igaz azonban másfelől, hogy valami magas igényeket nem elégít ki a társaság, de itten nem is az fő, hanem, hogy bemutassa a föld egyszerű népéből alakult vallásos társaságot s annak törekvéseit: az Idvezítő életének, tragikus halálával s dicsőséges feltámadásának ábrázolása által. Voltak azonban egyes képek, melyek határozottan kiemelkednek a közönséges köréből s eléggé magas nívón állanak. Így pl. Az utolsó vacsora című kép, melyet a virághírű Lesnardo da Vincsi hasonló nevű festménye alapján állítottak össze, határozottan jól sikerült. Jól rendezett kép „Jézus Pilátus előtt” mely vérg zaklatott Jézust s az igazságos helytartót ábrázolja a megfelelő környezettel. Meghatóan szép Jézus uja a Golgotára. Legjobb, legmegragadóbb azonban az egészben „Jézus a keresztfán” A testi s lelki szenvedésektől gyötört Idvezítőt, Máriát az Istenanyát s több sírányozó nőt tünteti fel. Úgyesen csoportosított kép az a jelenet is, a midőn Jézust a keresztfáról leveszik s eltemetik. Végül igen jól sikerült jelenet az utolsó, a mely az idvezítő feltámadását ábrázolja. Közepett, a sírfelett az Idvezítő, tőle jobbra és balra egy-egy angyal; mellettök az eltemetett Jézus holtes tét illatos kenőcsökkel megkenni akaró asszonyok, Máriával élőkön; körülöttök római legionariusok teljes fegyverzettel. Mária s az asszonyok és a katonák az égi képtől meglepetve berulnak térdre. Ezek szebb képek. — Megérdemli a társulat, hogy a még hátralevő előadásokat jobban látogatná a közönség. S erre fel is hívjuk olvasóink figyelmét.

— **A debreczeni könyvnyomdászok önképző osztálya** által 1898. május hó 15-én vasárnap reggel a halápi erdőre tervezett baturkirándulás műsora: 1. Gyülekezés. A várad utcazi indóház előcsarnokában reggeli 3/5

órakor. 2. Indulás, 5 óra 20 perczkor. 3. Érkezés. 4. A leszerelés. 5. A szalonnasütés. 6. Versenyfutás. 7. Díjbirkozás. 8. Zsákfutás. 9. Labdázás. 10. Az első halápi osztályorsjáték húzása. 11. Nagy hangverseny. 12. Föllépte a közkedveltségü „kirándulók zenekarának.” 13. Szavaltat és felolvasás. 14. Hintázás. 15. Szenzáció!! Léghajó feleresztés. 16. Fazéktörés. 17. A spanyol-amerikai háboru folytatása a halápi oceánon. 18. Nagy táncmulatság. 19. Tűzijáték. 20. Indulás. — Résztvevők: férfiak 50 krt, nők 30 krt. fizetnek ezen összegben az oda- és visszautazás befoglalatit. A kirándulásra jelentkezők minden férfi tagja egy egész eredeti „Halápi Osztályorsjegyet” díjtalanul kap. Résztételre pénteken estig lehet jelentkezni. **Benedek Sándor** r. b. pénztárnoknál.

— **Pályázati hirdetés.** A m. kir. államvasutak igazgatósága 51417. sz. leiratában 1898 július 15-től egy évre szükséges, megközelítőleg 8500 g. égő rezepe és 2000 g. kenő rezepeolaj szállítására nyilvános pályázatot hirdet. A szállítások különleges szállítási feltételek alapján eszközöndök, mire vonatkozó feltételek a m. kir. államvasutak anyag leltárbeszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut, 73. sz. a. 1. em.) a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál is megszereshetők, vagy ott megrendelhetők. A különleges szállítási feltételekért 15 kr., az általános feltételekért pedig 25 kr. fizetendő. Ha a posta útján való elküldés kívánatik, a fenti vételáron kívül még 10 kr. postaköltség is előzetesen beküldendő. Érdeklődőknek némi felvilágosítást a kamara is nyújthat. Debreczen, 1898 évi május 9. A kereskedelmi és iparkamara.

— **A tavasz megérkezésével** a mikor a madár-világ új életre ébredve folytatja mennyi hangversenyét, szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy miként lehet a természet e szabad zenészeit fogságuk alatt is a legszebb dalok fűnyúlására megtanítani. Vannak erre a célra u. n. madár orgonák, melyeket a madár kedvelők részére Sternberg Armin és testvére hangszergyár a legszebb kivitelben készít. Egy ily hangszer segítségével a legrövidebb idő alatt benithatjuk kis cigányunkat kedvenc nótáinkra.

Törvényhatóságok a szocializmus ellen.

— Hevesmegye föllirata. —

A legégetőbb társadalmi probléma megoldásával és fenyegető szocialis bajok orvoslásával mostmár a törvényhatóságok is behatóan és lelkiismeretesen foglalkoznak. Tegnap érkezett pártolós és hasonló szellemben való felírás céljából Debreczen város közönségének Hevesmegyének a képviselő hához intézett felirata, melyet érdemesnek tartunk egész terjedelmében a következőkben közölni.

Mélyen tisztelt Képviselőház!

A vármegyénk területén is fellépett szocialis mozgalmak folytan mai napon tartott közgyűlésünkben behatóan tanácskoztunk az egyre terjedő veszedelmes baj természetéről, kutattuk annak szülő okait s kerestük orvoslására a kellő eszközöket.

A baj kuforrását az alsóbb rendű, szegényebb néposztály elégedetlenségében látjuk, mely elégedetlenség a politikai jogok egyenlőtlensége s a közteherviselésnél mutatkozó méltánytalanság miatt nyilvánul. E panaszok sok tekintetben jogosultak s a mi meggyőződésünk is az, hogy azok orvoslására a törvényhozásnak cselekednie kell valamit.

A mai viszonyok között megfontolandónak tartjuk a politikai jogok kiterjesztésének kérdését. Alapos az a panasz is, hogy a közteher viselés nem méltányos: itt az egyenlőség sérelmes: méltányosnak és igazságosnak véljük, hogy akinek sokja van, az aránylag többel járuljon a közterhekhez, mint a kinek csekély vagyona a megélhetésre is alig elégséges.

Tisztelt Képviselőház!

Ezen csak általánosságban felhozott bajok orvoslása bizonyára sok nehézséggel jár, de hazafias kötelességünk a törvényhozás figyelmét azok alapos megfontolására felhívni; s a midőn e kérdéseknek közhaszonra és közmelegnyugvásra való megoldását — a parlament bölcsességében bízva — kérjük, részünk ről ez alkalommal különösen a földmiveléssel foglalkozók helyzetének javítására óhajtuk szavunkat felemleni.

A földmiveléssel foglalkozók mindinkább tapasztalható elszegényedése, s a kis birtokok csekély száma szintén egyik szülő oka a szocialis bajoknak.

A földbirtokos és a haszonbérlo annyi teher alatt nyög, hogy saját megszaporodott szükségleteit sem képes fedezni, annál kevésbé lehet figyelemmel arra, hogy a munkások igényei és szükségletei is nagyobbodnak a kor előrehaladásával. Másrésztől meg a földműves munkások is kizárólag a munkabérről vannak utalva, mert az apró birtok felette kevés, s a munkásoknak csak a legcsekélyebb része juthat abba a helyzetbe, hogy csekély munkabérijövedelmet ily kisbirtok jövedelmével gyarapithassa.

A szocialis bajok orvoslásának szintén egyik főeszközét látjuk abban, ha a földmiveléssel foglalkozók vagyoni helyzetének javítására s újabb kisbirtokok keletkezésének előmozdítására intézkedést kérünk.

Sok kárt szenved ugyan a magyar gazda a miatt is, hogy a szerbiai s romániai terményeket, állatokat az olasz borokat s a többi mezőgazdasági cikkekkel alig számbavehető vám mellett, a gypjút pedig mindenünnen vámentesen lehet az országba behozni: az is nagyon hátrányos a gazdálkodóra s a munkásokra egyaránt, hogy a téli foglalkozást nyújtó mezőgazdasági ipar fejlesztését nem mozdítják elő kellőképpen: a szőlősgazdát meg a bor érlékével arányban nem álló bor italadó károsítja meg: még inkább méltánytalan azonban az az adóteher, mely a földmiveléssel foglalkozókat sújtja.

A földadó ugyanis még az 1883. 46. t.c. életbelépte után sincs arányban a földnek jövedelmével, mert a gazdálkodás terhe olyan sok a haszon pedig olyan kicsi, hogy abból a gazda a föld katasteri tisztja jövedelmének 25% -át, mely a pótdadókcal s egyéb járulékokkal együtt a legtöbb helyen 50—60%-ra is felrug — adóba fizetni teljesen képtelen.

Roppant terhes a haszonbérlo adója is a haszonbérlo drágítja, a haszonbérlo legkevesebb 2% -ja, rendszerint azonban 3—4% képezi a haszonbérlo III. osztály kereseti adóját, mely aztán járulékaival együtt az egész haszonbérlo 6—10% -ra rug fel.

Leginkább igazságtalan azonban, hogy a földbirtokos akkor is az egész földadót tartozik fizetni, mikor földjét haszonbérbe adja, jöllehet a földadót nemcsak a földnek, hanem egyszersmind a legbelterjesebb gazdálkodásnak és így az állattenyésztésnek, gypjütermelésnek, hizlalásnak, fatenyésztésnek s b. jövedelme után is vetik ki, jöllehet ugyanezen birtoknak ugyanezen jövedelmét a haszonbérlo élvezi, ki ezen jövedelem után még III. osztályu kereseti adót fizet.

A mi pedig a kisbirtokok számának szaporítását illeti, ezt az állami birtokok parcellázása útján s az által véljük elérhetőnek, ha azon magánbirtokosok, kik földjüket meghatározandó kisebb részletekben külön-külön haszonbérbe, földadó elengedésben, esetleg egyéb állami kedvezményekben is részesülnek. Ily kedvezmény nyújtása a kincstár érdekeire sem lesz nagyon káros, mert a haszonbérlo a földadó helyett ugys fognak kereseti adót fizetni.

Mindezek alapján tehát — még egyrészt a politikai jogok kiterjesztésének s a közteherviselés méltányosabb megosztásának szükségét általánosságban ismételve hangsúlyozzuk — másrészt arra kérjük a mélyen tisztelt Képviselőházat, hogy a külföldi vám és kereskedelmi szerződések lejártával törvényhozásunk a mezőgazdasági cikkekkel nagyobb védelembé re

1898. m

szesítse, s
fését előm
a hasznóbé
adót leszá
tassék me
jüket haszn
jövödelme
hasznóbér
ten megál
dig, kik f
letekben
szonbérbe
állami ke
Kelt
zottsága
25-ik na
gyűléséb

9 A
zása irán
akadémia
lata alap
elnökség
A t
eseten, s
rint (189
243. jk.
azonban
lentést t

Egy
esetben
nézve az
tótanács
10.
tálokok
jelölt es
iránt az
kerületi

11.
ügyében
házkerü
12.
tanárok
zását sz
lés 183
rás szer

13
melyik
ber 15-
lem ala
igazgat
vagy er
törv. 10

14
lése föl
tett tan
A
dott tar
undi; i
isk. tör
teiről, a
tett bej
mind a
enyhítő
lető tar
undira

15
talnokok
ségöke
16
a főisk
ság eg
nak a
ként be
rez és
intézte
tést te

17
gyűjter
vagy k
beterje
vetlen
mást a
tanzser
tos lel

szesítse, s addig is a mezőgazdasági ipar fejlesztését előmozdítani, a földadót, birtaladót, a haszobérlőket terhelő III. osztályú kereseti adót leszállítani, s oly törvényt hozni méltóztatassék mely szerint azon birtokosok, kik földjüket haszonbérbe adják, a gazdálkodás összes jövedelme után kivett földadó helyett csak a haszonbérjövödelme után fizessenek mérsékeltlen megállapítandó adót, azon birtokosok pedig, kik földjüket meghatározandó kisebb részletekben adják külön önálló egyéneknek haszonbérben, adó elengedésben, esetleg egyéb állami kedvezményekben is részesüljenek.

Kelt Hevesvármegye törvényhatósági bizottsága részéről Egerben, 1898. április hó 25-ik napján tartott rendes évnegyedes közgyűléséből.

Hevesvármegye közönsége nevében
Hellebront Bela,
alispán.

Főiskolánk reformja.

(Folyt. és vége.)

9. A helyettes és segédtanárok alkalmazása iránt, az illető intézet igazgatójának, az akadémián az illető szaktanári karnak javaslata alapján az igazgatótanács, vagy ennek elnöksége intézkedik.

A tanárok helyettesítése akadályoztatásuk esetén, s fennálló helyettesítési szabályzat szerint (1897. májusi egyházkerületi közgyűlés 243. jk. száma) történik; a helyettesítésről azonban az igazgatótanácsnak az elnökség jelentést tesz.

Egy éven túlterjedő helyettesítésre s ez esetben a helyettesítési költségek viselésére nézve az egyházkerületi közgyűlés az igazgatótanács meghallgatása után határoz.

10. A főiskolai tanárok, tanítók és hivatalnokok ellen, az egyházi törvényekben megjelölt esetekben, a fegyelmi eljárás elrendelése iránt az egyházkerületnek, esetleg az egyházkerületi elnökségnek javaslatot tesz.

11. A főiskolai tanárok nyugdíjazása ügyében a fennálló szabályok alapján az egyházkerületi közgyűlés elébe javaslatot terjeszt.

12. A főgymnasiai és tanítóképző tanároknak fizetési fokozatokba való besorozását az 1897. évi májusi egyházkerületi gyűlés 183. számú végzésében megállapított eljárás szerint teljesíti.

13. Főiskolai tanulóknak a főiskola bármelyik tanintézetébe való főlvetelét szeptember 15-én tul október közepéig, ha a késedelem alapos okokkal igazolva van, az illető igazgató meghallgatásával, az igazgatótanács, vagy ennek elnöksége engedheti meg. (Isk. törv. 10. §.)

14. Öröklik a főiskolai fegyelem kezelése fölött, az igazgatói jelentések s felterjesztett tanárkari jegyzőkönyvek alapján.

A tanárkarok által büntető-képen kimondott tanácslólag való elutasítás (consilium abeundi; ide értendő az akadémiára nézve az isk. törv. 81. §. e) és f) pontja), kitiltás eseteiről, az illető igazgatóknak az elnökségnél tett bejelentéseiből tudomást vesz, egyszersmind a kitiltást különös méltánylást érdemlő enyhítő körülmények fenforgása esetén, az illető tanuló folyamodása alapján consilium abeundira változtathatja.

15. Felügyel arra, hogy a főiskolai hivatalnokok és egyéb alkalmazottak is kötelességüket pontosan teljesítsék.

16. A főiskolai egészségügy kezeléséről, a főiskolai kórház állapotáról s a tanuló ifjúság egészségi viszonyairól, a főiskolai orvosnak a tanárkar utján, rendszerint évnegyedenként beterjesztett jelentéseiből tudomást szerez és ha szükségét látja, saját hatáskörében intézkedik, vagy az egyházkerületnek jelentést tesz.

17. A főiskolai tanszerek, helyiségek és gyűjtemények állapotáról, az illető öröknek, vagy kezelő tisztviselőknak a tanárkar által beterjesztett jelentéseiből, szükség esetén közvetlen szemlélet vagy vizsgálat alapján tudomást szerez. Felügyel arra, hogy az összes tanszer- és tudományos gyűjteményekről pontos leltárak vezettetessenek.

18. A főiskolai tápintézetbe való főlveteléről, tandíjkezdvmények és ösztöndíjak adományozásáról a tanárkari jegyzőkönyvek alapján tudomást vesz és felügyel arra, hogy az idevonatkozó szabályok megtartassanak.

Tandíjnak és egyéb iskolai díjaknak s a tandíjkezdvmények arányának és mértékének megszabására, a tápintézeti jótéteményes helyek föllállítására s miként való megosztására nézve, az illetékes tanárkarok és a főiskolai gazdasági tanács meghallgatásával az egyházkerületi közgyűlés elé javaslatot terjeszt.

19. Az akadémiai tanácsnak, gymnasiai és tanító képzőintézeti tanárkaroknak jegyzőkönyveiből a főiskola egész tanügyi igazgatásáról tájékozást szerez s szükség esetén a hiányok megszüntetése és az igazgatás javítása céljából intézkedik.

A tanintézet szellemi életére vonatkozó tanárkari javaslatokat megvitatta és saját véleményével együtt az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

20. A főiskolai gazdasági tanács által megállapított és az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztendő főiskolai költségvetést, előlegesen kiküldött albizottságának jelentése alapján, tüzetesen felülvizsgálja s véleményes jelentésével a tavaszi egyházkerületi közgyűlés elébe terjeszti.

21. A főiskolai vagyion kezeléséről, a kezelő hivatalok által készített, a főiskolai gazdasági tanács által megállapított és az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztett főiskolai számadásokat, előlegesen kiküldött albizottságának jelentése alapján, felülvizsgálja, azokat véleményes jelentésével az egyházkerületi közgyűlés elébe terjeszti s amennyiben akadályok fenn nem forognak, a kezelő számadók fölmentését javaslatba hozza.

22. A főiskolai vagyionkezelés menetéről a főiskolai gazdasági tanácsnak az egyházkerületi közgyűléshez fölterjesztett jegyzőkönyveiből szerez tájékozást s ezen jegyzőkönyvekre vonatkozó véleményes jelentését az egyházkerületi közgyűlés elébe terjeszti.

23. Az igazgatók évi jelentéseit tárgyalja s esetleges javaslataival együtt az egyházkerületi közgyűlés elébe terjeszti, általában a főiskola állapotáról minden iskolai év végzetével az egyházkerületi közgyűlés elébe jelentést tesz.

17. §. Az igazgatótanácsnak a tanügyre vonatkozó s az egyházkerület jóváhagyását megnyert elvi jelentőségű megállapodásai az egyházkerületi tanügyi bizottsággal közölnetnek.

18. §. Az igazgatótanács jegyzőkönyvei egy példányban az egyházkerületi közgyűléshez terjesztetnek föl, egy példányban pedig a főiskolai levéltárban helyeztetnek el.

19. §. Az igazgatótanács vidéken lakó tagjainak napdíját az egyházkerület pénztára fedezi; Debreczenben lakó tagjait nem illeti napdíj.

20. §. Jelen szabályzat a tiszántuli ev. ref. egyházkerület által történt elfogadása után életbe lép.

Kelt a tiszántuli ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottságának 1898. májús hó 2. tartott üléséből.

Gr. Dégenfeld József
egyházkerületi főgondnok.

Kiss Áron
püspök.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég jelentése. —

Debreczen, május 12.

Készáru 10 olesóbb

Oszti buza	10.95—10.95
Májusi buza	15.20—15.20
Oszti rozs	8.28—8.28
Tavaszi rozs	—
Oszti zab	6.06—6.06
Tavaszi zab	—
aug.—szep. tengeri	—
Szept.—okt. tengeri	5.27—5.27
Május—juniusi 1898.	6.31—6.31

Sertéspiacz. Budapest-Kőbánya
1898. május 10.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz páronként 340 klgron felüli sulyban (— krtól — krig. Öreg közép (páronként 300 260 kgr. sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páron — 230 klgron felüli sulyban) —65 krtól 70—krig. Fialat közép (páronként 250 300 klgr. sulyban) —59 krtól 65— krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — krtól — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgron felüli sulyban) —52 krtól —53 krig. Közép (páronként 220—280 krtól) —44 krt —45 krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban —3 krtól —44 krig. III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) —51 krtól —52 krig. Közép (páronként 220—260 klgr sulyban) —49— krtól 50 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) —47— krtól 48 krig.

Sertés létszám: 1898. évi május hó 9. napján volt készletben: 26.965 darab 1898. évi május hó 9. napján felhajtattott — drb 1898. május hó 9. napján elszállított 504 drb. 1898. május hó 9. napjára marad készletben 26664 drb. Hizottsertés forgalom változatlan.

DEBRECZENI PIACZI ÁRAK.

Május 9—10. hetivásár.

Élelmi-szerek és házi-cikkiek: Száz kilónként: Bab 8—12, burgonya 1.80 frt, borsó 18—28 frt, lenese 20—32 frt, (liszt láng) 19.40 17.80 frt. (zsemlye) 19.20—19 frt. (fehér) 18.60 — frt, (közép) — frt. (rozs) 11.60 fr, (barna) 15 kr, lenese 22—36 kr, liszt (legfinomabb) 20 kr, (buza finom) 19 1/2 kr (buza durva) — kr, (rozs) 18 kr, (zsemlye) — kr, (fehér közép) — kr, (barna közép) — kr, szappan 20—24 kr, zsír (disznó) — kr, (liba) — kr, nuzlaszon 6 — kr, szalonna új 68 kr, sóta 70 kr. Literenként: Borsó 14-16 kr, bor (ó hegyi) 40—60 kr, (ó kerti) 40—60 kr, (új kerti) 30—36 kr. eczet — kr, lenese 14—16 kr, petróleum 16—24, pálinka (közönséges) 32 kr — frt, rizskása 14—34 frt, szén (putnoki, 1.00 frt, (salgótárjani) 1.50 frt, (szalon) 1.80 frt, pirszen 2.00 frt, szalonna ó 65.— frt, szalonna új 52—53 frt, szalonna sótlan — frt háj új — frt, háj ó 56—60 frt, zsír — frt. — Kilónként: Bab 8—12 kr, borsó 18—24 kr, burgonya 3 kr, kenyér (fehér) 18 tej 10 kr, tejfel 40 kr.

Állatvásár: Szarvasmarha felhajtattott 600 drb, eladatott 500 drb; ló felhajtattott 350 drb, eladatott 280 drb; juh és bárány felhajtattott — drb, eladatott — drb.

Husárak: Marhahus kilónként 36—54 kr borjúhus 56—60 kr juhhus 32—36 kr, sertés-hus 48—60 kr.

Gabonaneműek: Buza 12.00—11 frt kétszeres 11.50—10.70 frt, árpa 5.60—5.40 frt zab 6.40—6.20 frt, tengeri 5.90—4.70, lenese — frt, köleskása — frt.

A MARGIT FÜRDŐ DISZTERMÉBEN.

Meg csak 3 előadás.

12. csütörtökön, 13. pénteken és 15. vasárnap.

Nagy kiengesztelődési áldozat a Golgotán.

Jézus szenvedése és halála

az ó bajor passió társaság által

HELYÁRAK: Támlásszék I—III. 1 frt. — IV—VI. sor 80 kr — Zárt szék 60 kr. Ülőhely 40 kr. — Deák jegy 20 kr. — Állóhely 20 kr.

Pénztárnnyítás 7 óraker. — Kezdeté 1/2 8 óraker.

Jegyek előre válthatók a

FŐTÖZSDÉ ben.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben
ZSINDELY- ÉS DESZKATETŐK

továbbá
szőlő karók

behuzására,
mely által azok tartóssága kétszerte
hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek
a földbe ásatnak, **kerítések s gaz-
dasági eszközök befestésére**, hor-
dókban á 50, egész 250 súly tar-
talommal, továbbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) **kovácsok és lakatosok** ré-
szére ajánlja jutányos ár mellett

a **légszeszgyár igazgatósága**
DEBRECZENBEN.

és
HALHÓLYAG
elsősorban orvosi tekintélyek nyilatkozatai
szerint a legmegbízhatóbb és feltét-
lenül ártalmatlan **óvszer** urak és
hölgyek számára. **Ara tucatonként ere-
deti párisi csomagolásban 80 krtól
8 frtig.**

Megrendelések pontosan és discrét-
ten eszközöletnek.

KELETI J.

cs. és kir. szab. kötszer-gyár.
BUDAPEST, IV. koronaherceg-u. 17 sz.
Arjegyzék ingyen és bérmentve zart
borítékban.

10 forintnyi megrendelésnél 15% árengedmény.
Az összes betegápoláshoz szükséges szerek
és cikkekéről képes árjegyzék kívánatra
szintén díjmentesen küldetik.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség szives tudomására hozni, hogy
**légszesz és vízvezetékek,
csatornázások**

szivattyuk,

**fürdő-berendezések,
központi fűtések**

fertőtlenítő berendezések

válatára a Nagyvárad u. 2085. sz.
a. lévő fiók üzlettem iroda és felszerelő
műhelyét f. é. május hó 1-én az Ipar
és kereskedelmi bankpalota épületébe
helyezem át.

Kitünő tisztelettel

Knuth Károly.

Csász. és kir. udvari szállítók.

Csász. és kir. udvari szállítók.

Sternberg Armin es Testv.

hangszer-gyár, Budapest, Kerepesi-ut 36.

Miniatur-Ariston.

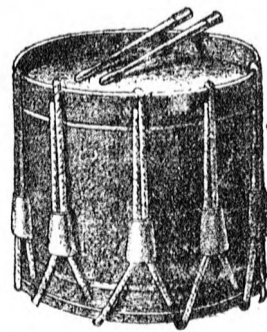
Ezen új találmányu bájos hangszerezen a leg-
kedveltebb magyar vagy más nótákat el-
játszhatja még az is, kinek fogalma sincs a
zenéhez. Ara 8,50, a kóták darabja 25 kr.

Jelző-kürtök.

Sz.	Ár
1. C nagyalaku 1 hajtással	3,50
2. C kisalaku 2 "	4,-
3. B val. nagyobb 2 "	4,25
4. A közép alaku 2 "	4,50
5. A kissé nagyobb "	4,75
6. G nagyobb 2 "	5,25
7. F nagyalaku 2 "	5,50
8. E egész nagy 2 "	5,75
8 1/2. E rövidebb 3 "	6,50
10. C bass eg. nagy al. 2 "	7,-
10 1/2. C bass nagy al. 3 "	7,75
11. B bassig. nagy al. 2 "	8,-
11 1/2. B bal nagy. al. 3 "	8,75
12. A bass eg. " 3 "	10,-

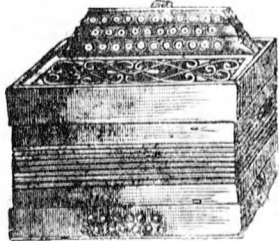
Tornászati dobok.

1a réztesttel vas abrincok-
kal 4 csavarral 27 cm. átmé-
rővel 7 frt. — 1b ugyanolyan
5 csavarral 29 cm. átmérővel
erősebb szerkezetű 9 frt. —
2a magasabb réztesttel vas
abrincokkal, 6 csavarral, 30
cm. átmérővel 11 frt és felj.

Katonai és községi dobok.

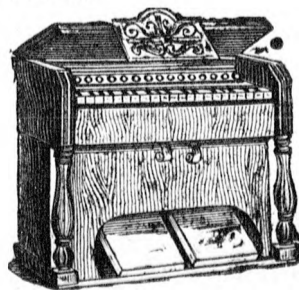
3a réztesttel, vasabrincok-
kal 6 csavarral, 30 cm. átmé-
rővel 11,50. — 3b ugyanolyan
réz-abrincokkal, finomabb
kiv. 14 ft. — 4a réztesttel, va3
abrincokkal, 6 csavarral, 3
cm. átmérővel 12,50 és felj.

Kitünő hangu **harmonikák**
3 frttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Dallama csengő, egyenlően tömör erő-
teljes hangu **zongorák** a leg-
dusabb választékban.

Mindenütt elismert, saját gyárt-
mányu iskola, szalon és egyházi
harmoniumok.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő disztárgyakról, c)
az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, czimbalmok, ceterák, harmoniumok, zongorákról
stb. ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.